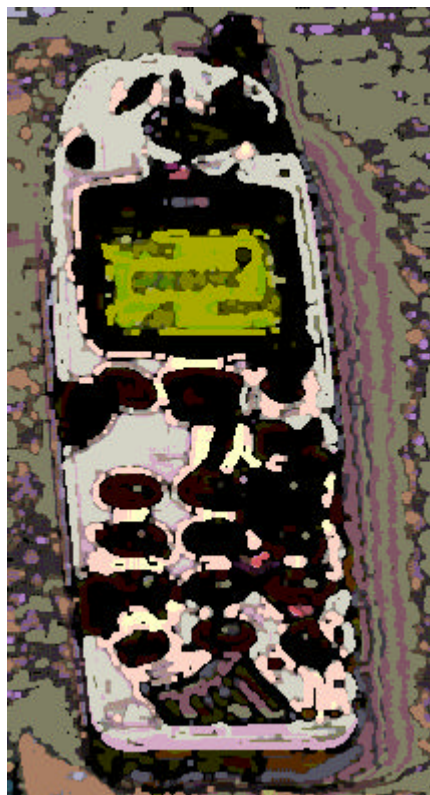

RAPPORT 2006:4
Leksakstelefoner
Marknadskontroll av ljudnivå
hösten 2001

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	4
Marknadskontrollens genomförande.....	4
Provning	5
Resultat.....	5
Slutsats	6
Bilaga 1 – Gällande lagstiftning.....	7

Leksakstelefoner

Marknadskontroll av ljudnivån hösten 2001
RAPPORT 2006:4

© Konsumentverket 2006

Sammanfattning

Leksaker vars ljudnivå överstiger en viss nivå kan vara skadliga för barns hörsel. Konsumentverket har sedan lång tid tillbaka arbetat för att det skall införas krav på ljudnivåer för olika typer av leksaker, bland annat för leksaker tänkta att hållas nära örat, och under lång tid verkat för att ljudkrav ska införas i standarden för leksakers säkerhet SS-EN71.

Det ljudkrav som började gälla 1 augusti 2001, väger samman en mängd faktorer som kan påverka hörseln negativt.

Under hösten 2001 genomförde Konsumentverket en marknadskontroll av ljudnivåer i leksakstelefoner med syfte att dels undersöka om leksakstelefoners ljudnivåer förbättrats jämfört med tidigare kontroller, samt undersöka om leksakstelefonernas ljudnivåers överensstämmelse med de ljudkrav som infördes i leksaksstandardens SS-EN71 i aug 2001.

Resultatet av kontrollen var nedslående med tanke på att leksakshandeln har disponerat en övergångsperiod på 3 år för att anpassa sin tillverkning till de nya ljudkraven. Av de 42 testade telefonerna hade ungefär hälften ljudnivåer som överstiger leksaksstandardens krav på 80 dB vid örat för leksaker med kontinuerligt ljud.

Ändå är resultatet att betrakta som en förbättring jämfört med en tidigare marknadskontroll som genomfördes 1994. Då var det endast 3 av de 42 testade telefonerna som uppfyllde det nu gällande ljudkravet 80 dB vid örat.

Inledning

Människor är olika känsliga för ljud. En del riskerar mer än andra att få hörselskador. Det har inte gått att fastställa om bullerkänsligheten hos barn skiljer sig från vuxna, då det av etiska skäl inte gått att utsätta barn för bullerexperiment. Därför bör man vara extra försiktig i bedömningen av hörselskaderisken hos barn jämfört med vuxna. Klart är att barn inte ska utsättas för högre ljudnivåer än vad som är tillåtet för vuxna.

En vuxen kan skydda barn mot onödigt höga ljudnivåer på leksaker genom att om möjligt prova en leksaks ljudnivå innan köpet. Känns ljudet behagligt är ljudnivån antagligen inte skadligt hög.

Kontinuerligt ljud kallas det när leksaken ger ifrån sig ljud under en längre tidsrymd som t.ex. från en leksakstelefon. Konsumentverket har sedan lång tid tillbaka arbetat för att det skall införas krav på ljudnivåer för olika typer av leksaker, bland annat för leksaker tänkta att hållas nära örat, och verkat för att ljudkrav ska införas i standarden för leksakers säkerhet SS-EN71.

Det ljudkrav i standarden som började gälla 1 augusti, 2001 har vägt samman en mängd faktorer som kan påverka hörseln negativt. Leksakstillverkarna har under en övergångsperiod av 3 år fått tid att ställa om sin produktion efter de nya kraven. Under övergångsperioden har en ljudnivå på 92 dB varit tillåten.

Marknadskontrollens genomförande

För att genomföra marknadskontrollen samarbetade Konsumentverket med 31 kommunala konsumentvägledare. De kommuner som deltog var Borås, Falköping, Falun, Grums, Gotland, Gävle, Göteborg, Haparanda, Härnösand, Huddinge, Karlshamn, Karlstad, Kisa, Kristinehamn, Malung, Nacka, Nybro, Piteå, Skellefteå, Sollefteå, Sundsvall, Södertälje, Tyresö, Umeå, Västerås, Västervik Åseda, Åtvidaberg, Östersund och Örebro.

Konsumentvägledarnas uppdrag var att köpa in olika 2 st leksakstelefoner var, helst i olika butiker.

Provning

Leksakstelefonerna har provats på TESTLAB, som är ackrediterat laboratorium. Telefonerna är testade enligt: SS-EN 71-1 (1999)

Leksaker - Säkerhetsregler - Mekaniska och fysikaliska egenskaper med avseende på ljusnivåer. En telefon med godkänd ljudnivå ska inte överstiga 80dB, enligt standardens mätmetod.

Resultat

Totalt provades 42 olika leksakstelefonmodeller. Sammanlagt köptes 70 telefoner inklusive dubletter in. Samtliga provades vilket innebär att olika antal telefoner av samma modell har blivit provade.

Av de provade telefonmodellerna uppfyllde 13 st ljudkravet 80dB och godkändes i provningen. 15 modeller uppfyllde inte kravet och underkändes.

Följande modeller underkändes:

Telefonmodell	Leverantör	Resultat
Hot color talking mobile phone	Brio AB	81-97dB (4 st provade)
Knattetelefon	Speed Toy AB	82-85dB (6 st provade)
Electronic telephone intercom set	Eber toys .	82dB (1 st provad)
Joker, mjuk babytelefon	Brio AB	84dB (1 st provad)
Electronic intercom telephone set	Alrico	85dB (1 st provad)
Electronic taking shaver phone	Toy Club	87dB (1 st provad)
Light pocketable telephone	United Overseas Group	88db (1 st provad)
Recording phone	United Overseas Group	88dB (1 st provad)
Talking phone	Eber Toys	89-94dB (3 st provade)
Electronic intercom	Eber Toys	82dB (1 st provad)
Kid Phone	Sun Toy	91dB (1 st provad)
Hot color talking mobile phone	Toy Club och Leksam	81-95dB (5 st provade)
Combat force rangers	Eber toys	94dB (1 st provad)
Musicland mobile phone	Brio	97dB (1st provad)
Talking tiny phone	Åhléns.	97dB (1 st provad)

Slutsats

Resultatet av kontrollen är nedslående med tanke på att leksaks-handeln har haft en övergångsperiod på 3 år för att anpassa sin tillverkning till de nya ljudkraven. Av de 42 testade telefonerna har ungefär hälften ljudnivåer som överstiger leksaksstandardens krav på 80 dB vid örat för leksaker med kontinuerligt ljud.

Ändå är resultatet att betrakta som en förbättring jämfört med en tidigare marknadskontroll som genomfördes 1994. Då var det endast 3 av 42 testade telefoner som uppfyllde det nu gällande ljudkravet 80 dB vid örat. Det är tydligt att det är fullt möjligt att producera leksakstelefoner med en ljudnivå som inte är skadlig för små barn.

6 underkända leksakstelefoner

Bilaga 1 – Gällande lagstiftning

Leksakslagen och CE -märket

Särskilda säkerhetskrav för leksaker gäller enligt lagen om leksakers säkerhet, en regeringsförordning och Konsumentverkets föreskrifter. Lagstiftningen överför EGs direktiv om leksakers säkerhet (88/378/EEG). En leksak får bara säljas om den uppfyller lagens krav beträffande säkerhet, information och märkning. Om en leksak tillverkas helt i enlighet med den europeiska standarden för leksakers säkerhet anses den uppfylla kraven i leksakslagen. I detta fall krävs inte att leksaken provas av en oberoende institution. Skulle dock tillverkaren välja att inte tillverka leksaken helt enligt standarden krävs att leksaken typgodkänts av en tredje part (s.k. anmält organ).

Konsumentverket kan med stöd av produktsäkerhetslagen ingripa mot leksak som har säkerhetsbrister, även om den uppfyller kraven i leksaksstandarderna eller har typgodkänts. Det kan inträffa om standardens krav visar sig vara för lågt ställda eller om en tillämplig standard eller standardregel saknas.

CE -märket är obligatoriskt enligt leksakslagen. Tillverkaren (eller importören/representanten) har rätt att själv sätta på märket, s.k. självcertifiering. Genom märkningen bekräftar tillverkaren att leksaken uppfyller säkerhetskraven.

Det strider mot leksakslagen att sälja en leksak utan CE -märkning. Det strider självfallet också mot lagen att sälja en CE -märkt leksak som inte uppfyller lagens krav om säkerhet, information och märkning.

Eftersom konsumenterna kan uppfatta CE -märket som en kvalitetsymbol som betyder att leksaken ifråga är testad och säker, kan märket vara grovt vilseledande om det sitter på en leksak som inte uppfyller kraven.

Produktsäkerhetslagen

Produktsäkerhetslagen, SFS 2004:451, har till syfte att säkerställa att varor och tjänster som tillhandahålls konsumenterna inte orsakar skada på personer. Tillverkare och återförsäljare har alltid ansvar för att produkter som säljs på den svenska marknaden är säkra.

Om en produkt inte är säker ska näringsidkaren i regel ges tillfälle att frivilligt vidta de åtgärder som är nödvändiga. Om näringsidkaren inte utnyttjar denna möjlighet kan han åläggas att lämna säkerhetsinformation, förbjudas att tillhandahålla varan, åläggas att lämna varningsinformation, åläggas att återkalla varan och även förbjudas att exportera varan.